

Péntekné Simon Edina

Egy kis kézi munka – végleges öltések, varrástípusok

A követelménymodul megnevezése:
Textiltermékek összeállítása

A követelménymodul száma: 1321-06 A tartalomlelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-010-30

EGY KIS KÉZI MUNKA–VÉGLEGES ÖLTÉSEK, VARRÁSTÍPUSOK

Régen a varrógép feltalálása előtt szinte minden ruhát kézzel varrtak. Szinte csoda számunkra, hogy mi mindent nem tudtak kézzel megvarrni, mikor ma már mindent varrógéppel készítünk. Azonban teljes mértékben nem tudta kiszorítani a kézi varrás helyét az öltésképzés köréből.

Kézi öltésekre ma is szükség van, mégpedig ott, ahol nem tudunk, vagy nem lehet géppel varrni, vagy épp rontja a termék minőségét, összhatását, de az is előfordulhat, hogy nincsenek meg a gépi adottságok hozzá.

ESETFELVETÉS–MUNKAHELYZET

Egy szabóságnál dolgozik, és az a feladata, hogy a megrendelt modellek befejező műveletei közül a végleges kézi öltéseket készítse el a minőségi és megrendelői követelmények és befolyásoló tényezők figyelembe vételével.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

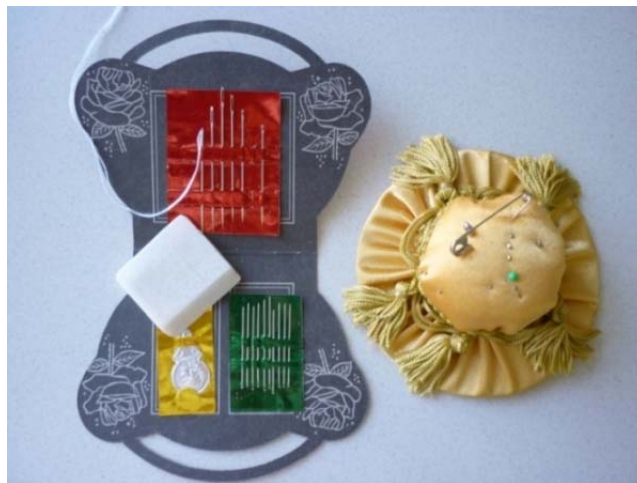
Az öltések az egyik legfontosabb részei a varrásnak, melyek összetartják a kész ruhadarabot, vagy éppen díszítésként funkcionálnak.

Nagyon körültekintően kell megválasztani adott modellhez, az alapanyagához a célnak megfelelő öltéstípusokat a minőség biztosítása érdekében fontos, a megfelelő pontos eszközök alkalmazása.

1. A varráshoz szükséges eszközök

Varrótűk:

- Hosszú
- Félhosszú
- Hímzőtűk: hegygel és hegy nélkül (zsákvarró tű), nagyon vastagok.
- Gyöngyöző tűk: nagyon vékonyak.
- Foltozótűk: nagyon vastagok.

1. ábra. Különböző méretű varrótűk, illanó kréta és gombostűtartó

Gombostűk: acélból, sárgarézből, üveg-, színes fejjel és műanyagból készülnek. A legmegfelelőbb a színes fejú gombostű használata, legfőképp a kényes alapanyagokhoz.

2. ábra. Színes fejú gombostűk

Varrógyűszű: szintén acélból, sárgarézből és műanyagból készülnek, ahol a gyűszűn lévő bemélyedések megakadályozzák a tű lecsúszását. Érdekességképpen ajándéktárgyként porcelánból is készülnek.

- Zárt végű gyűszű
- Nyitott végű gyűszű

A varró kezünk középső ujjára húzva használjuk a gyűszűt, a biztonságos és balesetmentes munkavégzés érdekében.

Ollók:

3. ábra. Kézi és szárazó ollók

- Kézi olló: kései különbözőek, sokféleképpen használhatók
- Gomblyukvágó olló
- Szárazó olló
- Gyűrűs csípő olló

Egyéb eszközök:

- Bontók: gomblyukak felvágására.
- Csonttár, acélár: gomblyuk kilyukasztására és cérnák eltávolítására használják.
- Lyukasztó, forgófejes lyukasztófogó: különböző átmérőjű lyukak lyukasztására szolgálnak

4. ábra. Szemes gomblyukkészítéshez első lépés a lyukasztás

Egyéb segédeszközök:

- Tűtartó, tűpárna: praktikus és rendezett, balesetmentes tevékenységet biztosít.
- Jelölőceruza, jelölőkréta: pl.: gomblyuk vagy kapocs helyének jelöléséhez, később eltűnnek az anyagból.
- Mérőszalag: helyek jelöléséhez, pl.: elejesztől a gombok helyének kiméréséhez

5. ábra. Tűpárna és mérőszalag

- Varró-, illetve hímző cérnák

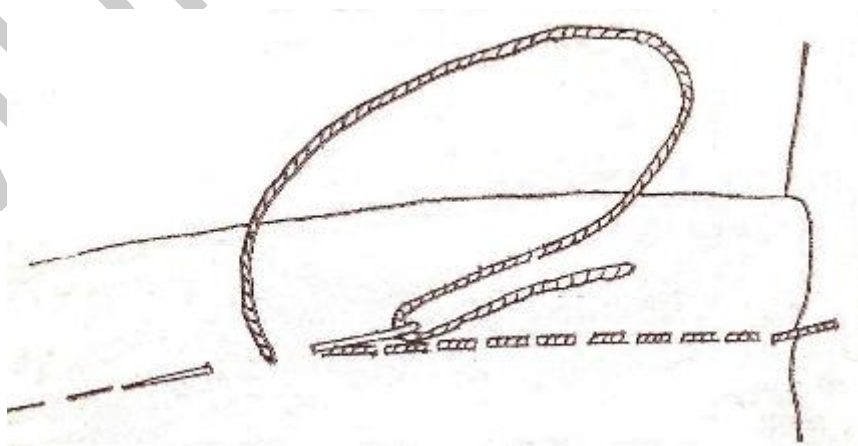
6. ábra. Különböző vastagságú varrócérnák (30,70,120)

2. Kézzel készíthető végleges alap- és módosított öltések

1. Kézi huroköltés: a varrógép ismerete előtt a ruhadarabok végleges összevarrására használták. Ma többnyire díszítő varrásként alkalmazzák ezt a hurkoló rendszerű öltést, mert rugalmas és tartós varrást eredményez. Gépi huroköltéshez hasonlóan készíthetjük többféleképpen.

– *Teljes visszaöltéssel*: öltéssor mindkét oldalon összefüggő

Képzése: az öltésképzés jobbról balra halad a varrás vonalának irányában. Az első öltés egy előöltés, melynél a leöltéskor a tűt vízszintesen tartva, egy öltéshossz távolságban kiszúrunk az anyag színére. A cérna kihúzása után visszaöltünk az első öltés végébe, és leöltéskor a tűt vízszintesen, jobbról bal felé tartva, két öltéshosszat öltünk előre, majd kiszúrunk az anyag színére, s a cérna kihúzása után ismét visszaöltünk az előző öltés végébe. Így az anyag színén apró 0, 2–0, 6cm hosszú öltésekből álló összefüggő sor keletkezik, az anyag fonákján pedig száröltés sort láthatunk.

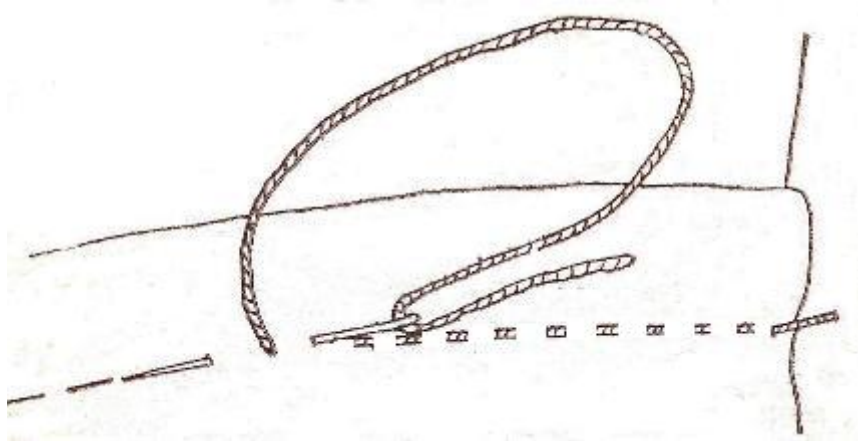

7. ábra. Huroköltés teljes visszaöltéssel

Az öltések képzése közben a cérnát mindig egyenletesen kell meghúzni, hogy az öltések egyformán feszesek legyenek.

Díszöltésként vagy erősen feszülő gépi varrások megerősítésére, vagy javításokhoz alkalmazzák.

- *Fél visszaöltéssel*: színoldalon az öltéssor szaggatott lesz, díszítő hatást keltő.

8. ábra. Huroköltés fél visszaöltéssel

Szegélyek varrására vagy ruhaujjak kézi tartós felerősítésére, javításokhoz alkalmasak.

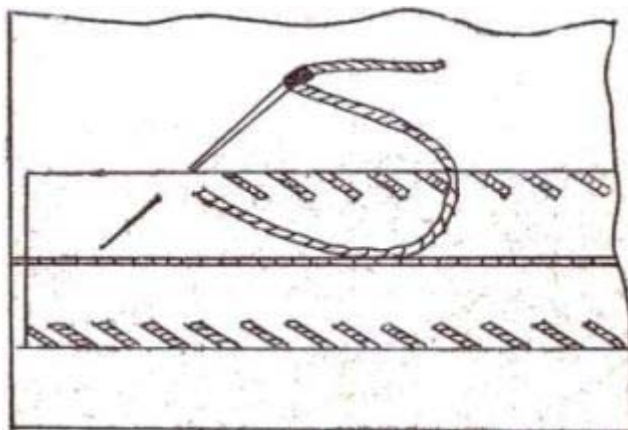
Ehhez az öltéstípushoz kis tűt használjunk, vékony szövetekhez 6-7-es tűt, közép vastag anyagokhoz 5-öst, télikabáthoz 3-4-es tűt.

2. Szegőöltések: nem erősen foszlódó anyagoknál alkalmazott tisztázó, széleldolgozó öltéstípus, megvédi a szövetet a foszlódástól.

Képzése: a széleket ferde irányban varrjuk át, a munkadarabot úgy fogjuk, hogy a varrás széle tőlünk kifelé legyen. Az anyag szélét bal kezünk hüvelyk- és mutatóujja közé fogva, a tűvel az anyag fonákjáról felszúrunk a szövet színére. A tű kihúzása után az előző felszúrás helyétől balra 0, 3 -0, 4cm távolságban az előző öltéssel azonos szélességben, ismét alulról felfelé szúrva folytatjuk a varrást.

Az öltéseket 5-6-os varrótűvel végezzük.

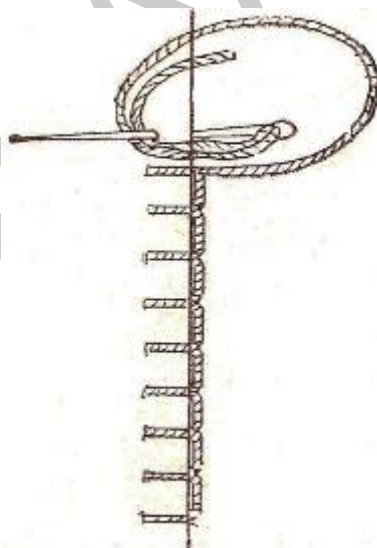
Alkalmazható még széleldolgozás mellett szélek összeerősítésére is.

9. ábra. Szegőöltés

3. Pelenaöltés:(hurkos tisztázó öltés) klasszikusan a gyapjútakaró széleinek eldolgozására használták, mert gyorsan varrható kézzel, és jól megóvjá az anyagot a foszlódástól, díszítő varrásként is használják, valamint applikáláshoz is.

Képzése: balról indulva cikk-cakköltéssel, a varrócérna feltartásával. A munkadarabot úgy fogjuk bal kezünk hüvelyk- és mutatóujja közé, hogy az anyag széle jobb kéz felé legyen. A tűt az anyag szélétől 0,2 – 0,4cm-nyire vízszintes irányban beszúrjuk, és a mozdulat folytatásaként a leöltés helyével egy vonalban az anyag szélénél felöltjük. Öltés közben a varrócérnát jobbról balra a tű hegye alá vezetve, kihúzzuk a tűt.

10. ábra. Pelenaöltés (hurkos tisztázó öltés)

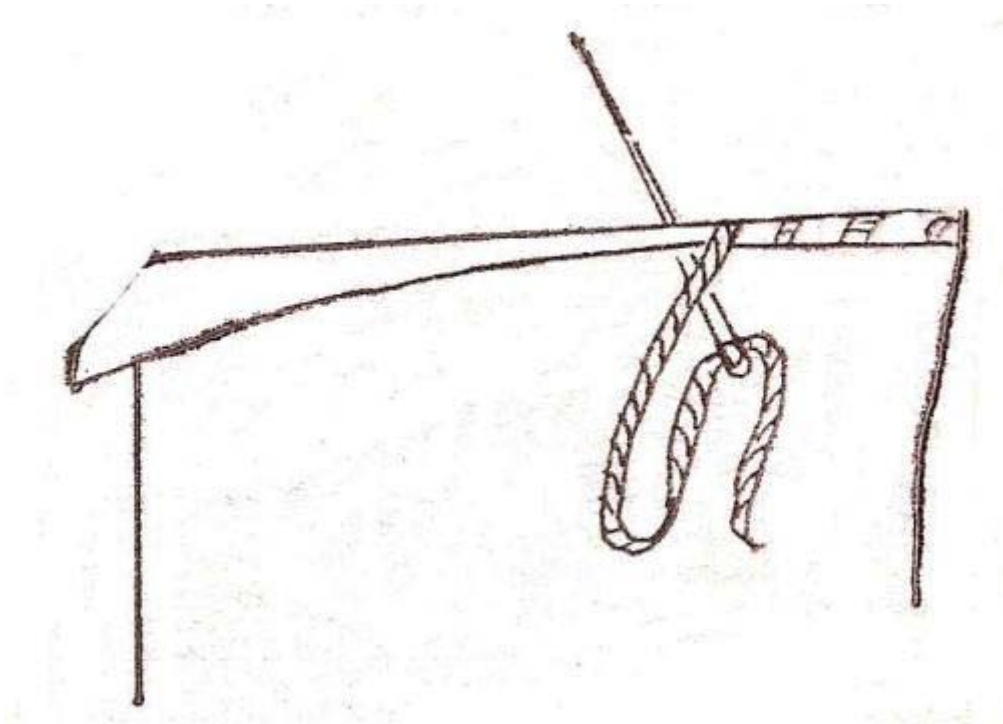
A varrócérnát csak annyira kell megfeszíteni, hogy a képződött hurok simán fekdjön az anyagon és pontosan az anyag szélére, képződjön.

Az egymásba kapcsolódó öltések mélysége és minősége az anyag sűrűségéhez igazodik.

4. Sodróöltés: vékony de sűrű anyag széle besodrással is eldolgozható.

Képzése: a munkadarabot fonákoldal felől vesszük kézbe, hogy széle tőlünk kifelé legyen. Öltés előtt az anyag szélét bal kezünk hüvelyk- és mutatóujjával a fonákoldalra sodorjuk, majd jobbról balra haladva a tűt közvetlenül a besodort szél alá szúrjuk. A tű kihúzása után szorosán az előző leszúrás mellett szúrunk ismét le, így az öltéssel átfogjuk a besodort részt.

Jobbról balra haladunk, nagyon vékony tűvel dolgozunk.

11. ábra. Sodró öltés

A varrocérnát nem szabad erősen meghúzni, mert akkor az anyag összehúzódik.

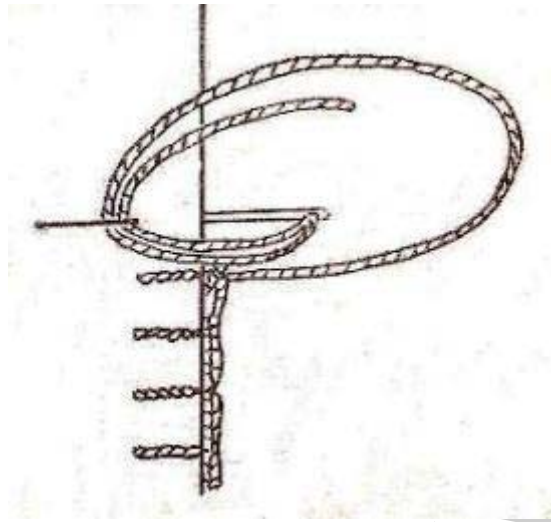
A varrat akkor szép, ha a besodrás nem túl vastag és a besodrott részt sűrű, egyenletes öltések fogják le.

5. Kézi gomblyuköltés: a ruhák nagy része modelltől függően valamilyen záródással biztosított, hogy ha méretre készített, akkor is fel lehessen venni, vagy bele lehessen bújni, hacsak nem bőséggel vagy gumival biztosított a kényelmes felvétel.

A gomblyukak készülhetnek kézzel és géppel is.

Képzése: a gomblyuknyílást szorosán egymásba hurkolódó öltésekkel varrjuk körül. A ruhadarabot úgy fogjuk bal kezünkbe, hogy a gomblyuk munkában lévő széle hüvelykujjunk mellett, azzal párhuzamosan feködjön. A tűvel a bevágás vonalától 0, 2cm-es mélységben az anyag fonákoldaláról a felszínre szúrjuk, de úgy, hogy a tűbe fűzött cérnát a tű hegye alatt elvezetjük.

A tűt kihúzva a cérnát úgy feszítjük meg, hogy a képződött hurok pontosan a lyuk szélén helyezkedjen el. A következő öltésnél ismét alulról szúrunk fel, közvetlenül az előző öltés mellett.

12. ábra. Gomblyuköltés

Egyforma hosszú szabályosan ismétlődő, sűrű öltésekkel dolgozzunk! A cérnát minden öltésnél egyforma feszesre húzzuk, hogy a varrat erős és tömör legyen, és mintegy zsinórként szegélyezze a gomblyuk élet! A munka menete tőlünk távolodó irányban haladjon!

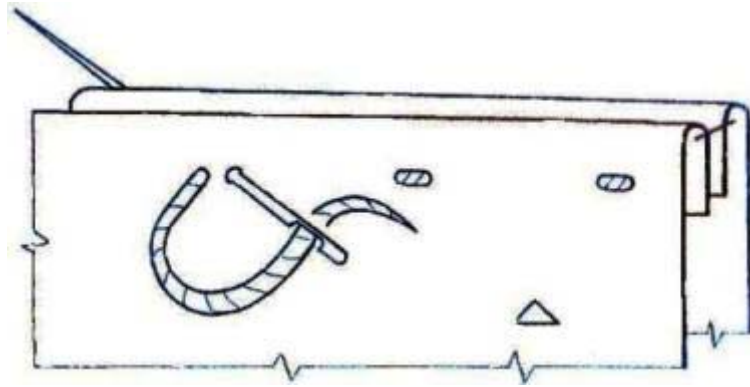
Kézi gomblyukak fajtái:

- Egyenes, sima gomblyuk: két végén retesz van, vékony, könnyű anyagokra készítik, női blúzokra, ruhákra
- Szemes gomblyuk: egyik végén kör alakú lyuk van kivarva, a másik végén retesz zárja le. Blézereken, kabátokon, vastagabb anyagokon alkalmazzák.

13. ábra. Szemes gomblyuk

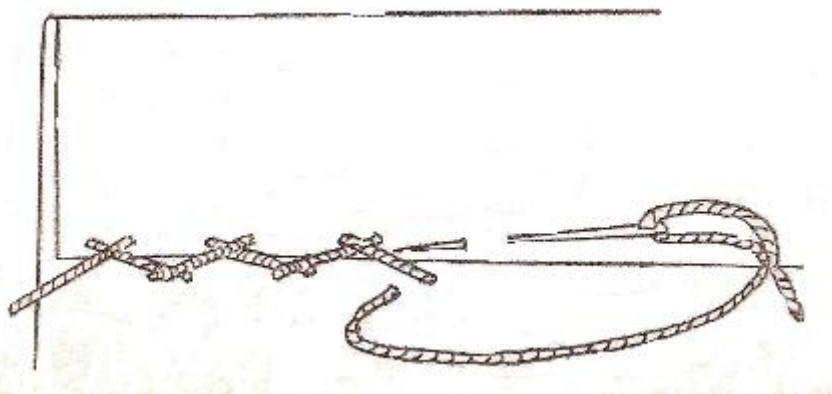
6. Szélátvarró öltés: készíthető kézzel és géppel is, visszaöltéssel, öltések hosszúságának változtatásával. Ha a visszaöltés nagyon kicsi, akkor szinte pontszerűek lesznek az öltések. Zakók, blézerek, kabátok kész elejeszéleinek, zsebfedők széleinek rögzítésére és díszítésére használható.

14. ábra. Szélátvarró öltés

7. Kézi keresztöltés (boszorkányöltés): olyan helyen alkalmazzák, ahol a szövet szélének visszahajtása során keletkező anyagvastagság rontaná a ruha esztétikáját. Felhasználják még díszítő öltésként is női és gyerekruhák hímzésére.

Képzése: a tűt a hajtás szélétől 0, 2–0, 5cm-nyi távolságban felszúrjuk és kihúzzuk a varrócérnát. A tűt vízszintesen tartva, a kezdő öltéstől jobbra 0, 4cm-re az anyag széle mellett úgy szúrjuk az alsó szövetbe, hogy a hegye bal fele nézzen. A leszúrással egy időben a tű hegyére néhány szál szövet fonalat veszünk fel, majd felöltünk. A tűt kihúzva ismét ferde irányban jobbra, az első kiöltéssel egy sorban, attól 0, 4cm távolságban úgy öltünk le a visszahajtott anyag részbe, hogy a beszúrásnál a tű hegye ismét bal fele nézzen, és itt is csak annyi fonalat veszünk fel, mint az előző öltésnél.

15. ábra. Kézi keresztöltés, boszorkányöltés

Az öltések a munkadarab színoldalán nem látszanak. Az öltés iránya jobbról balra halad. Az öltés távolsága és a két öltéssor szélessége az anyag típus szerint változik. A munka menete balról jobbra halad, és a varrócérnák a ruhadarab varrás felőli oldalán kereszteződnek.

8. Kézi rejtett öltés (stafírozás): az egyik leggyakrabban használt öltésfajta, egy anyag behajtott szélét kevésbé látható öltésekkel egy másik anyaghoz rögzítjük. Általában bélések bevarrására alkalmazzák, például blézer aljajavonalon hagyott forgatónyílásának befejezésére.

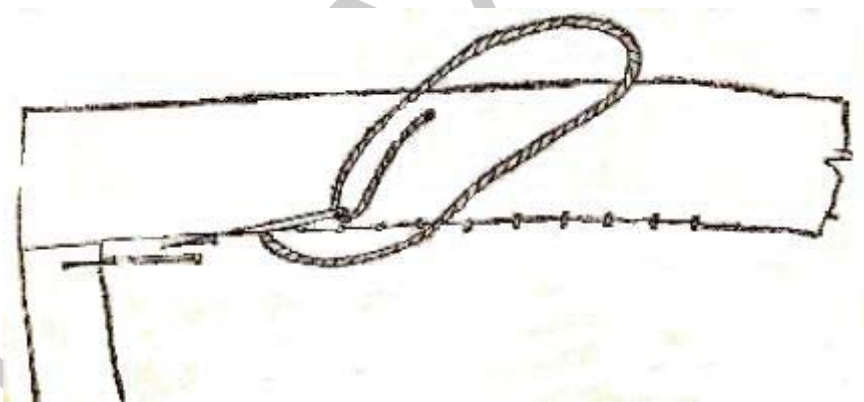
Képzése: a tűvel a levarrandó anyag szélébe öltünk, majd kihúzása után egy fonalszélességgel hátrébb a levarrandó anyag széle mellett az alsó szövetrétegbe öltünk.

Vigyázni kell arra, hogy a tű csak egy szövetréteget öltjön át, és az alsót ne érintse, mert akkor a termék színoldalán látható lesz, és az, minőségromlást okoz.

Utána egy öltéshossznak megfelelő távolságban a tű hegyét kicsit felfelé fordítva felszúrjuk a felső anyag lehajtott szélébe és kihúzzuk.

Kihúzásnál a varrocérnát nem szabad erősen megfeszíteni, mert akkor az anyag ráncolódik! A következő öltéseket hasonló módon kell képezni. Leöltéskor azért kell kissé hátrébb öltetni, hogy az öltések a varrocérna meghúzása után merőlegesen feküdjenek a levarrandó anyag szélére, mert így az öltések nem látszanak.

Az öltésképzés jobbról balra halad, az öltés sűrűsége az alkalmazási helytől függően különböző lehet, 7–8-as tűvel dolgozunk.

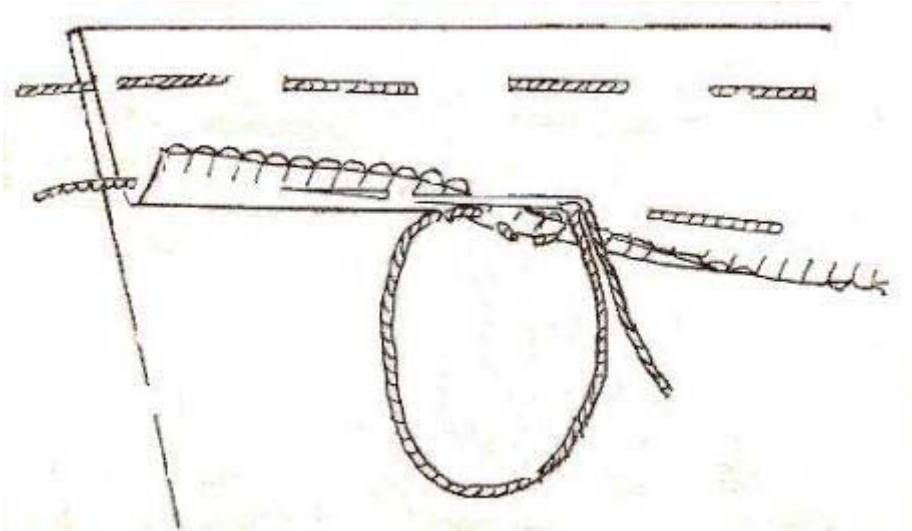
16. ábra. Kézi rejtett öltés, stafírozás

Ujja, karlyuk, blézer, kabát bélésének bevarrásakor 1 cm-ben 2–3 öltés van.

9. Rejtett öltés (hólozás): ez az öltéstípus sem a ruha színoldalán, sem a fonákoldalon nem látható, ezért rejtett öltés. A ruhadarabok visszahajtott, széleinek, rendszerint felhajtásának a rögzítésére szolgál.

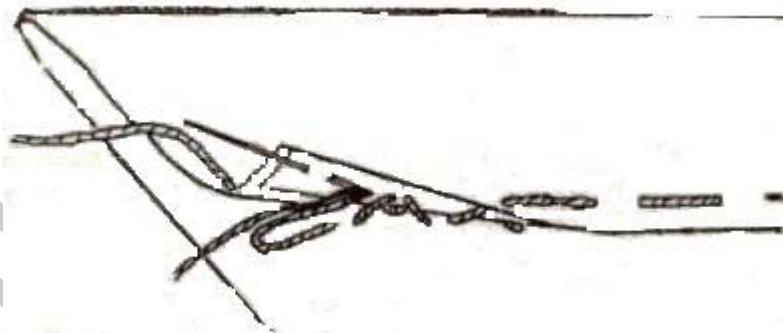
Alkalmazható nyitott és behajtott szélű felhajtások felvarrására is, de a nyitott szélű anyagot felhajtás előtt el kell tisztázni.

Képzése: A ruhát úgy vesszük bal kezünkbe, hogy a nagyobbik része legyen felénk, majd a visszahajtást a szélétől 0,3 cm-nyire bal kezünkkel élére hajtjuk. A tűt először a felhajtás szélébe, majd a mozdulat folytatásaként az alsó szövetrétegbe szúrjuk úgy, hogy a tűnk hegyére két-három szövet fonalat veszünk fel, az anyag vastagsága szerint. Azután a mozdulat folytatásaként a felhajtás szélébe szúrunk, és a tűt ott hosszabb darabon (0,5 cm) átvezetve szúrunk ki. Az öltést ismételve, jobbról balra haladva folytatjuk a munkát.

17. ábra. Nyitott és eldolgozott szélű felhajtás rögzítése

A varrocéna nem szabad nagyon feszesre húznunk, mert akkor az öltés meglátszik mindkét oldalon!

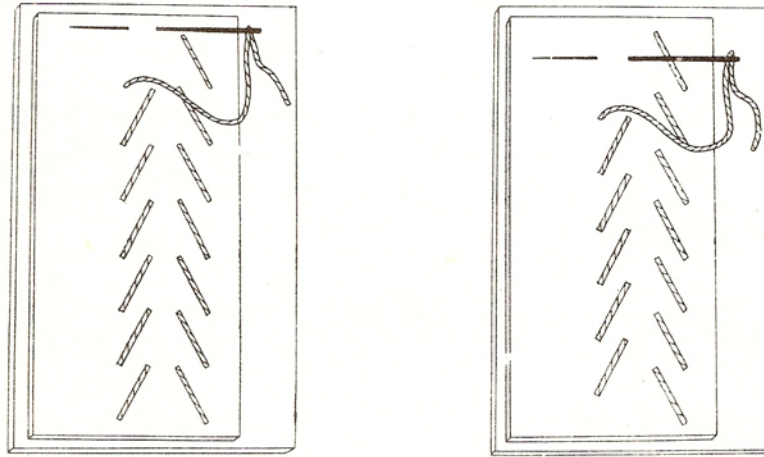

18. ábra. Hajtott szélű felhajtás rögzítése

Az öltés hossza alkalmazási helyétől függően 0,2–2 cm lehet. Zsebek, kabát, blézer, ruha és szoknyahosszak felvarrására használják.

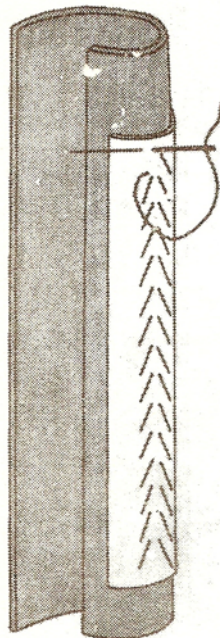
10. Kézi kivarró öltés (pikírozó öltés): a varrat irányára merőleges beszúrással készül, mely a színoldalon nem látható, ezért rejtett öltés. Először felülről lefelé, majd visszafelé haladva így tovább folyamatosan készül.

- *Sima kivarró öltés*: két esetleg több anyagréteg egymáshoz erősítésére használják, cél az anyag merevítése, formaállóvá tétele.

19. ábra. Pikírozó öltés

- *Rátartó kivarró öltés*: az alsó gallér és elejekihajtó kivarrásához használják. A kihajtórészt a vászonnal együtt a bal kezünk mutatóujja köré hajtjuk, úgy, hogy a felső réteg legyen a vászon. Varrás közben automatikusan rátartódik a vászon, így biztosítja a kihajtó viselés közbeni pödörödését. Vászon felől varrunk, és a színoldalon nem szabad látszódnia.

20. ábra. Rátartó kivarró öltés

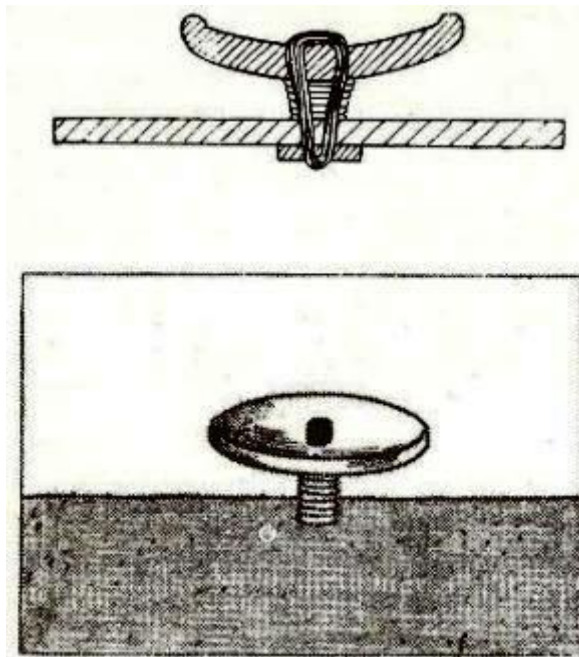
Alkalmazása: férfi zakónál mellbetét vászon erősítése az eleje szövethoz, gallérok elejekihajtók formázó kivarrására.

11. Gombfelvarrás: a gombfelvarró öltések a gombon lévő lyukak száma és elhelyezés szerint különböznek egymástól, ezért különféle módon kell felvarrni őket.

Gombfajták:

- Lyuknélküli
- Lyukas: 2,4 lyukú
- Füles gombok, nyomógombok

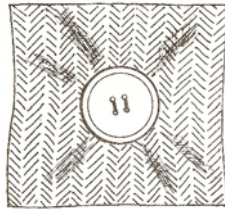
A gombokat alátéttel és anélkül varrhatjuk fel. Könnyen szakadó anyagoknál, erősítő alátét szükséges az erős igénybevétel miatt.

21. ábra. Kétlyukú gomb nyakas felvarrása

A lyukas gombokat felvarrhatjuk nyakkal vagy nyak nélkül. Általában a vastagabb szöveteknél varrnak nyakat, hogy begomboláskor az anyagréteg vastagságának kiegyenlítését ezzel biztosítsák, mert különben ráncosodik a gomblyuk környékén a szövet.

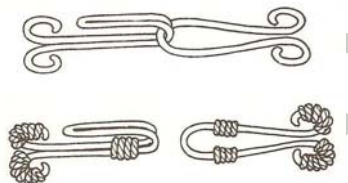
Gombozásnál figyelni kell, hogy a lyukakon áthaladó öltések a jelölt ponton menjenek át, mert az egymástól távol lévő cérnák, körülcsavaráskor összehúznák az anyagot.

22. ábra. Helytelen felvarrás

A gombokat szakszerűen és erősen kell felölteni a ruhadarabra, mert viselés közben igénybevételnek van kitéve, és a vele szemben támasztott követelmény, hogy megbízható legyen.

12. Kapocs, patent felvarrás: készülhetnek fémből vagy műanyagból, felvarrásának követelménye hogy erős, tartós és megbízható legyen a viselés folyamán, ezért többszörös öltéssel kell rögzíteni.

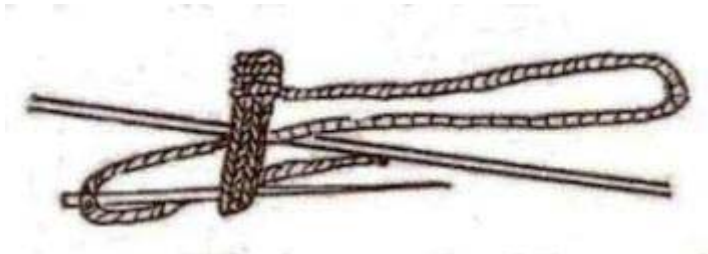

23. ábra. Horgas kapocs felvarrása

Felvarráskor a ruha színoldalán nem szabad látszani az öltéseknek.

13. Varratvég erősítő öltések: az anyag beszakadásának és a varrás felbomlásának megakadályozására alkalmazzák, varrásvégek, hasítékok és ráncok végénél.

- *Sima öltésű reteszelés*: (riglizés): gomblyukak, zsebek végénél, a ruhadarab igénybevételnek kitétt helyén alkalmazzák, a színoldalon.

24. ábra. Sima retesz

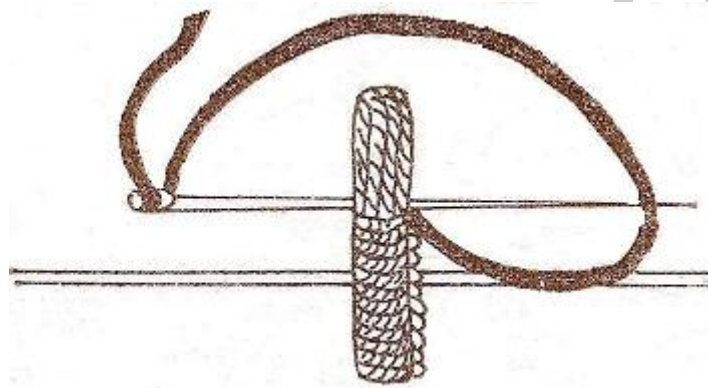
EGY KIS KÉZI MUNKA-VÉGLEGES ÖLTÉSEK, VARRÁSTÍPUSOK

Képzése: a tűvel az egyik rész szélétől fél retesz távolságra alulról felszúrunk a szövet színoldalára, és a retesz hosszának megfelelően hátraöltve leszúrunk az anyagba. Utána felszúrunk a kezdő öltés tövébe és kihúzzuk a tűt, majd ugyanitt az öltést háromszor-négyszer megismételjük. Az utolsó öltésnél a varrocérna kihúzása után a tű hegyét hátrafelé tolva körül csavarjuk a varrocérnát az öltéseke, összefogva a varrocérnákat.

Ezeknek a csavaró hátraöltéseknek szorosan egymás mellé simulva végig kell haladniuk az alapöltések egész hosszában.

Az utolsó csavaró öltésnél a munkadarab bal felére szúrunk, s a cérnát három sima egymásra öltéssel rögzítjük.

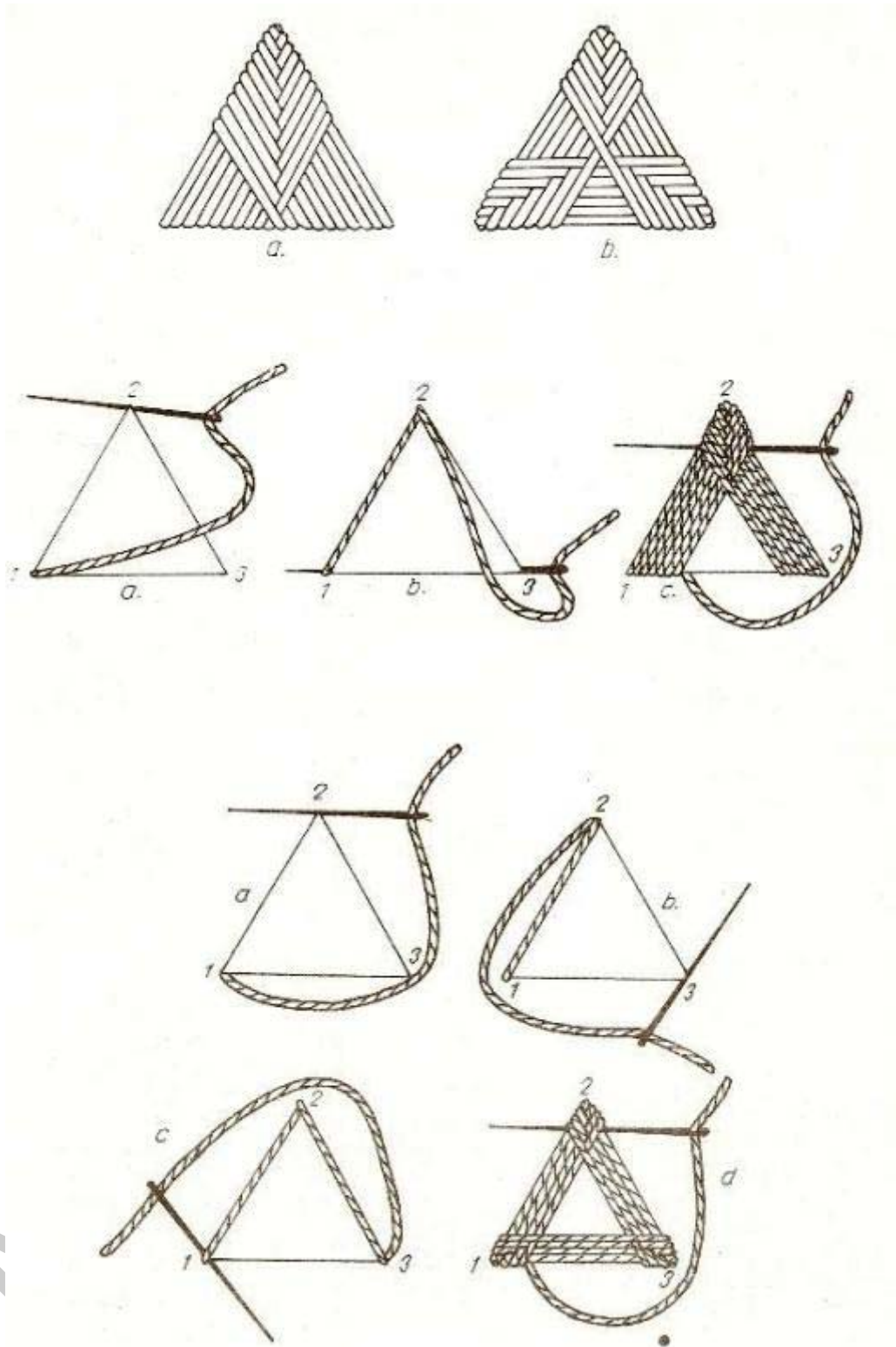
- *Huroköltésű reteszelés*: alkalmazása és alapöltései azonosak az előzővel, csak csavarás helyett itt huroköltéssel fogjuk át azokat.

25. ábra. Hurokretesz

A reteszek mindig az anyag vastagságának megfelelő varrotűvel készülnek.

- *Ékhímzés (messzerspitz)*: szemberáncok és zsebnyílások végén alkalmazzák.

26. ábra. Díszháromszögek öltésrendszere

Az a. típus készítése: először megfelelő méretű egyenlő oldalú háromszöget kell rajzolni, melyeket utána apró öltésekkel ki kell öltetni, 4-5-ös tűvel, és gomblyukselyemmel dolgozzunk!

A tűt a háromszög bal alsó sarkába szúrjuk fel, majd a fonal kihúzása után a háromszög felső csúcsába úgy szúrjuk be, jobbról bal felé, hogy a tű hegye a mozdulat folytatásaként közvetlenül a beszúrás mellett jöjjön ki.

Az után a szög jobb alsó sarkába öltünk le úgy, hogy a tű hegyével a mozdulat folytatásaként a háromszög bal alsó sarkánál szorosan az első öltés előtt szúrunk fel.

Az öltéseket addig ismételjük, míg a háromszögforma megtelik. Öltésünk végig egyforma sűrű és egyenletes legyen: a fonalak szorosan egymás mellé simuljanak.

A fonalat mindig csak annyira húzzuk meg, hogy az, simán feküdjön az anyag felületén, mert az erősen megfeszített fonalú öltéseknél eltorzulhat a forma.

Ez az általánosan elterjedt forma mellett másfajta öltésekkel kivarrott háromszög formák is vannak. A b. típus a rajzról leolvasva hasonlóan készül.

4-5-ös tűvel és gomblyukselyemmel készítjük.

14. Hímzések: a hagyományos kézi öltéstípusok képzésével készülnek, melyek vonalszerűek, csak további díszítésekkel egészülhetnek ki.

Alkalmazásuk: varratvég erősítések, de leginkább díszítésre használják.

- Az egyik leggyakrabban használt és legismertebb öltés a *láncöltés*, mely készülhet egy vonalban, spirálisan, vagy több sorban, hely kitöltés céljából. Minden láncszem azonos nagyságú, az utolsó hurkot kis öltéssel rögzítjük. Sokféle változata létezik. Pl.: kockás-, csavart-, kettős-, tollszerű-, vaskos-, tollszerű láncöltés stb.

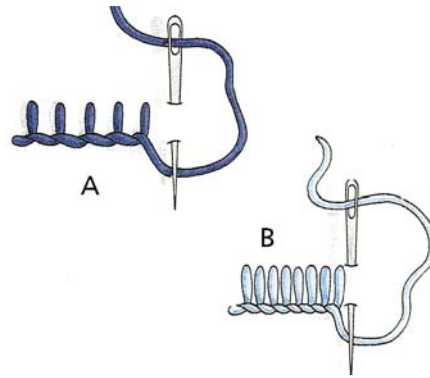
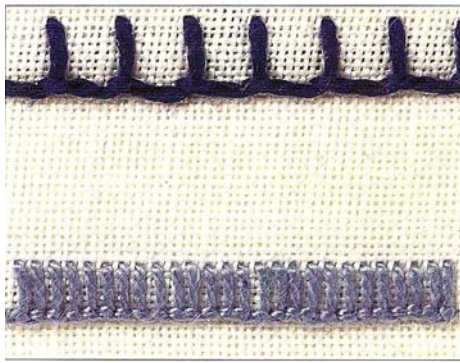

27. ábra. Láncöltéses hímzés

- Az egyik legrégebbi és legnépszerűbb hímző öltéstípus a *keresztöltés*, mely állhat önmagában vagy több sorban.

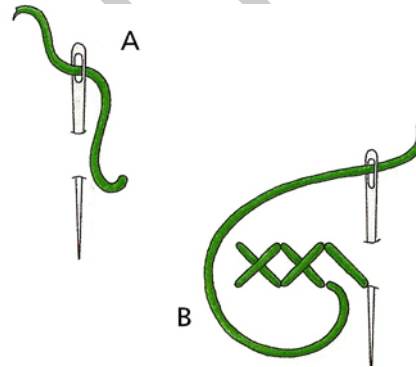
Mindegyik öltésnek azonos irányban kell dőlnie, hogy egyenletes és szép legyen a hímzésünk.

- Szegélyek szélek hímzéséhez alkalmazzák a *gomblyuk és pelenkaöltéseket*, melyek között csak az öltések mérete és távolsága a különbség.

28. ábra. Pelenkaöltéses hímzés

- Nyitott bordúrt lehet készíteni *boszorkányöltéssel*, egyenes vonalban, vagy ívelten, az öltések méretének változtatásával lehet variálni a díszítést. Ennek a típusnak is nagyon sokféle fajtája létezik.

29. ábra. Keresztöltéses hímzés

Ezekon kívül még nagyon sokféle hímző öltés és motívum létezik, itt most a legáltalánosabban elterjedt alapöltés típusokból készülő mintákat soroltuk fel, a teljesség igénye nélkül.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Tanulmányozza az EUROPA LEHRMITTEL Ruhaiipari szakismeretek című könyv 8. 2. 9 A kézi varrás eszközei fejezetet! 143. oldal
Jegyzetelje ki, milyen típusú tűket alkalmazunk kézi varráshoz, és melyiket milyen anyaghoz és öltéstípushoz alkalmazná!

2. Tanulmányozza az EUROPA LEHRMITTEL Ruhaipari szakismeretek című könyv 8. 2. 10 Szabázeszközök fejezetét! 144-145. oldal
Sorolja fel, milyen ollótípusokat látott, és melyiket mire alkalmazzák?

3. Tanulmányozza Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaipari technológia című tankönyv 1. 3. 2. Kézi alap- és módosított öltések fejezetét! 27-31. oldal
Rajzolja le a pelenkaöltés rajzát, és határozza meg mire alkalmazzák ezt az öltéstípust!

4. Tanulmányozza Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaipari technológia című tankönyv 1. 4. 5. Varratvégződések, rövidvarratok fejezetét! 52. oldal
Mire alkalmazzák a díszháromszöget?

5. Tanulmányozza Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaipari technológia című tankönyv 1. 4. 6. Gomblyukak fejezetét! 52–54. oldal
Írja le, hogyan készül a szemes gomblyuk, mire kell figyelni a készítésekor, milyen hibák adódhatnak?

6. Tanulmányozza Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaipari technológia című tankönyv 1. 4. 7. Apró kellékek felvarrása fejezetét! 56–58 oldal

Gyűjtsön különböző kellékeket (gombokat, kapcsokat, patentokat)!

7. Oktatója segítségével készítse el valamennyit egy mintakendőn a szakmai információtartalom elolvasása, megbeszélése és követése mellett!

A gyűjtött kellékeket is varrja fel a mintakendőre, a gombokhoz készítsen megfelelő típusú, méretű gomblyukakat!

Valamilyen ismertetett öltéstípussal hímezze bele nevének monogramját!

30. ábra. Mintakendő

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Milyen kézi öltéstípusokat lát a képen? Nevezze meg őket!

31. ábra

2. feladat

Melyik öltéstípust alkalmazzuk szélek felhajtására, és miért?

3. feladat

A blézer forgatónyílását milyen öltéstípussal fejezné be? Jellemezze az öltéstípust!

4. feladat

Milyen gomblyukfajtaát lát a képen?

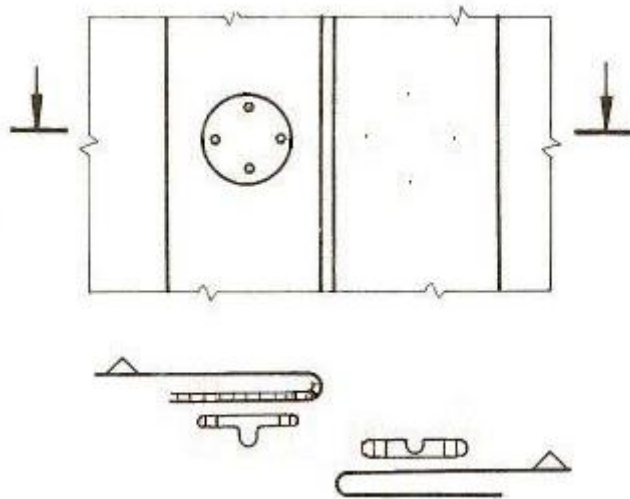
32. ábra

Milyen termékekhez alkalmazná?

Milyen minőségi hibákat vesz észre?

5. feladat

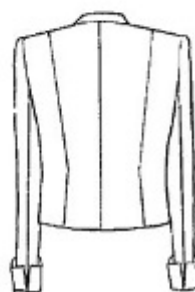
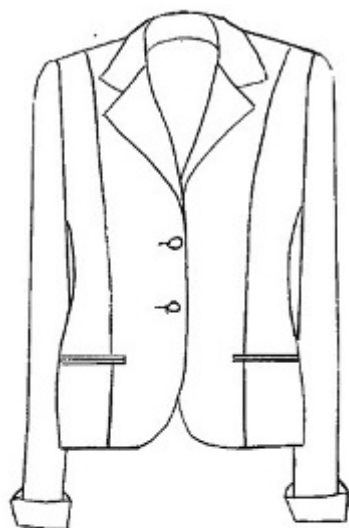
Jelölje a rajzon a patent felvarrási módját!

33. ábra

6. feladat

Az alábbi bélelt blézer készítésénél, milyen műveleteket kell elvégeznie a szabóságnál, ha nem rendelkeznek speciál gépekkel?

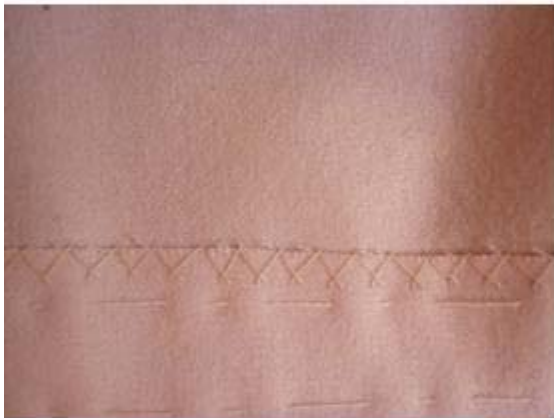
34. ábra

MEGOLDÁSOK

1. feladat

pelenkaöltés

keresztöltés, boszorkányöltés

hólozás

35. ábra

2. feladat

Rejtett széllevarró öltést (hólozást): ez az öltéstípus sem a ruha színoldalán, sem a fonákoldalon nem látható, ezért rejtett öltés. A ruhadarabok visszahajtott, széleinek, rendszerint felhajtásnak a rögzítésére szolgál.

EGY KIS KÉZI MUNKA-VÉGLEGES ÖLTÉSEK, VARRÁSTÍPUSOK

Alkalmazható nyitott és behajtott szélű felhajtások felvarrására is, de a nyitott szélű anyagot felhajtás előtt el kell tisztázni.

Zsebek, kabát, blézer, ruha és szoknyahosszak felvarrására használják.

3 feladat

Kézi rejtett öltéssel (stafírozással): az egyik leggyakrabban használt öltésfajta, egy anyag behajtott szélét kevésbé látható öltésekkel egy másik anyaghoz rögzítjük. Általában bélések bevarrására alkalmazzák, például blézer aljvonalon hagyott forgatónyílásának befejezésére.

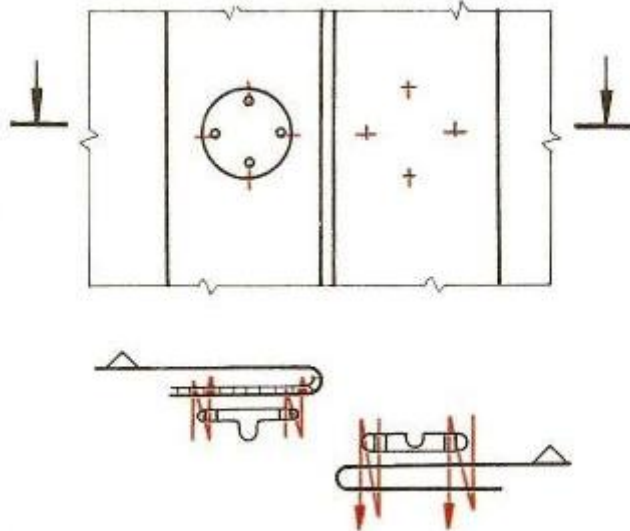
4. feladat

Kézzel varrott szemes gomblyuk.

Blézerek, kabátok, zakók záródásához.

Nem egyforma hosszúak, nem szabályosak és nem szorosak az öltések.

5 feladat

36. ábra

6. feladat

Blézer és ujjja alja hólozása.

Eleje alátét hólozása.

Bélés forgatónyílásának rögzítése stafírozással.

Szemes gomblyuk készítése kézzel.

Gombok felvarrása.

MUNKANYELV

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaiipari technológia tankönyv Műszaki könyvkiadó 1999.

Cser Ferencné: Szabás–varrás, Kossuth könyvkiadó, Bp. 1972.

Dorothy Wood: A varrás gyakorlati enciklopédiája, Glóri kiadó, Bp. 2000.

EUROPA LEHRMITTEL Ruhaiipari szakismeretek MDI Göttinger kiadó Bp. 1998.

Vékony László Konfekcióipari technológia Műszaki könyvkiadó, Bp. 1973.

AJÁNLOTT IRODALOM

Estu Klára, Molnárné Simon Éva, Zsédenyi Lászlóné Ruhaiipari technológia tankönyv Műszaki könyvkiadó 1999.

EUROPA LEHRMITTEL Ruhaiipari szakismeretek MDI Göttinger kiadó Bp. 1998.

A(z) 1321-06 modul 010-es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 542 05 0100 21 04	Textiltermék-összeállító
33 542 05 0010 33 01	Csecsemő- és gyermekruha-készítő
33 542 05 0010 33 02	Férfiszabó
33 542 05 0010 33 03	Női szabó

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
20 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1-2008-0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210-1065, Fax: (1) 210-1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató